



MAAELUMINISTEERIUM

Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030 (PõKa): eksporti horisontaalne tööühm

Marko Gorban, Siim Tiidemann, Marie Allikmaa

22.03.2018

Sissejuhatus



PÕKA
KOKKULEPE

PROGRAMMID
(RE; MAK; EMKF)

RIIK

SEKTORI
ARENGUKAVAD

ETTEVÕTJAD

PÕLLUMAJANDUSE & KALANDUSE VAK (PÕKA)

E E S M Ä R G I D

PROGRAMMI-
DOKUMENT

PROGRAMM

MEEDE

MEETME TEGEVUS

TEENUS

ASUTUSE
KULUMUDEL

TEENUSE TEGEVUS

RESSURSID

STRATEEGILISE
PLANEERIMISE
TASAND

ASUTUSE
JUHTIMISE
TASAND

INDIKAATORID (KPI)

MÕJU

TULEMUS

VÄLJUND

PõKa struktuur

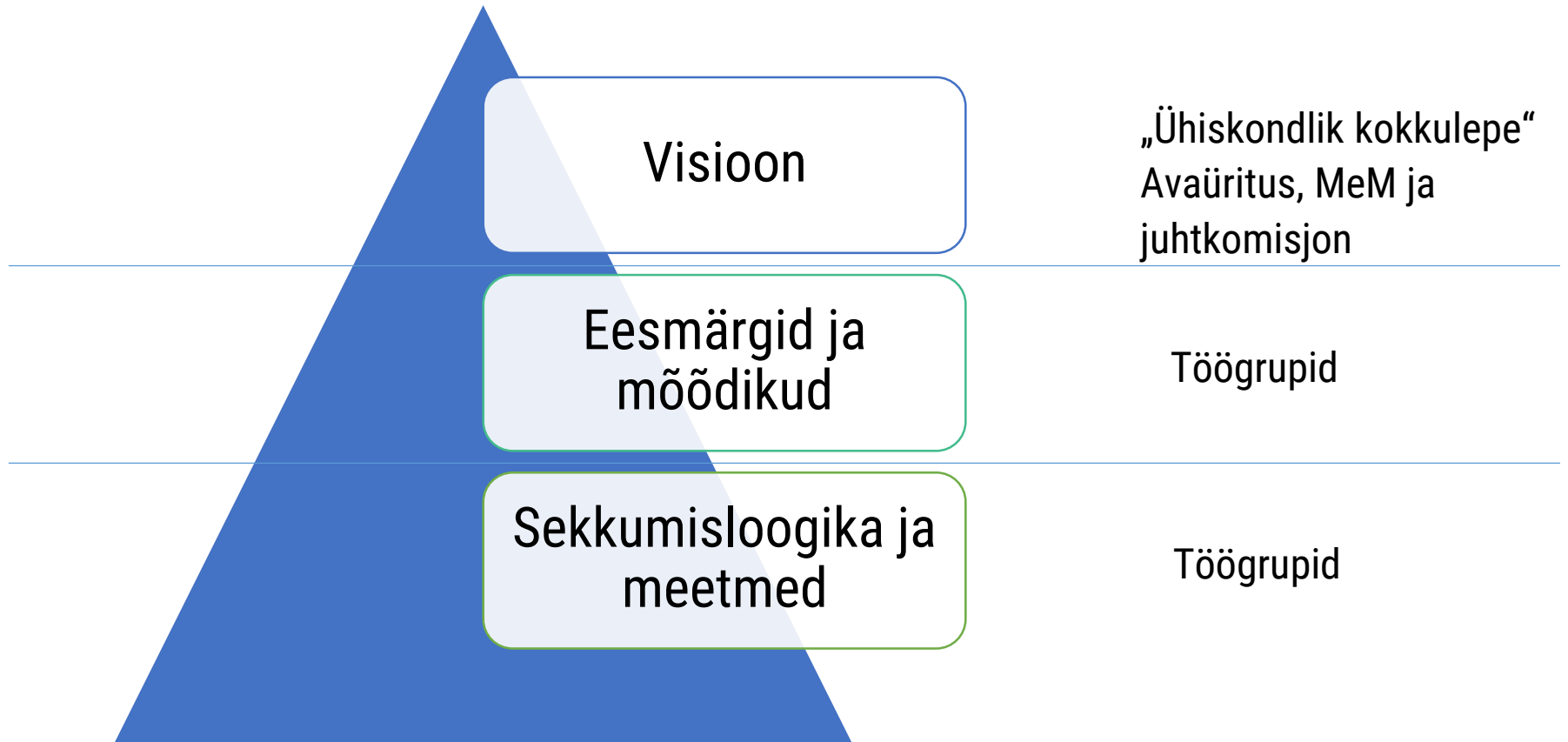
PÕLLUMAJANDUSE JA KALANDUSE VALDKONNA ARENGUKAVA AASTANI 2030



PõKa ülesehitus (sisukord)

- Sissejuhatus
- Arengukava visioon ja selle lahtikirjutus
- Arengukava eesmärgid ja mõõdikud
- Sekkumisloogika
- **Horisontaalsed printsiibid (keskkond, teadus-arendus, eksport jt)**
- Hetkeolukorra kirjeldus (eesmärkide ja nende all olevate meetmete kaupa)
- Soovitava tuleviku kirjeldus (eesmärkide ja nende all olevate meetmete kaupa)
- Arengukava maksumuse prognoos

PõKa tasandid



Visioon 2030

Konkurentsivõimeline ja jätkusuutlik põllumajandus

Maal on hea elada

Puhas keskkond

Eesti toit on nõutud

Terve ja kaitstud loom, terved taimed, ohutu toit

Konkurentsivõimeline ja keskkonnahoidlik kalandussektor

Kõrget lisandväärtust tootev ja eksportiv toiduainesektor

Eesti toit on nõutud/hinnas ja maal on hea elada.

Töörühmade kohtumised

Kolme samba ja horisontaalsed töörühmad kohtuvad märtsist juunini 2018

Arutatakse:

- hetkeolukorda (SWOT)
- eesmärke ja võtmemõõdikuid
- riigi sekkumisloogikat ja meetmeid

KUU	Nädal 9: 26.02 - 4.03	Nädal 10: 5.03 - 11.03	Nädal 11: 12.03 - 18.03	Nädal 12: 19.03 - 25.03	Nädal 13: 26.03 - 1.04
MÄRTS	E	E	E	E	E 26.03 III kala: 1. Hetkeolukord - KEM harrastuspüük
	T	T	T	T 20.03 III kala: 1. hetkeolukord - vesiviljelus ja töötlemine	T
	K 28.02 Avairitus, visiooni arutelu 3 tööühmas	K	K 14.03 I taim, loom, toit: 1. hetkeolukord	K	K 28.03 Keskkond
	N	N 8.03 Juht-komisjon: visiooni heakskiitmine	N	N 22.03 Eksport	N 29.03 III kala - 1. Hetkeolukord - KEM kutseline püük
	R	R	R	R	R - suur reede
APRILL	Nädal 14: 2.04 - 8.04	Nädal 15: 9.04 - 15.04	Nädal 16: 16.04 - 22.04	Nädal 17: 23.04 - 29.04	
	E	E	E	E	
	T	T	T	T	
	K 4.04 II põllumajandus ja maaelu: 1. hetkeolukord	K 11.04 I taim, loom, toit: 2. eesmärgid, moodsikud	K 18.04. III kala 2. kutseline- ja harrastuspüük eesmärgid, moodsikud	K 25.04 Inimressurs, innovatsioon	
	N	N	N 19.04. III kala 2. vesiviljelus ja töötlemine - eesmärgid ja moodsikud	N	
R	R	R	R		
MAI	Nädal 18: 30.04 - 6.05	Nädal 19: 7.05 - 13.05	Nädal 20: 14.05 - 20.05	Nädal 21: 21.05 - 27.05	Nädal 22: 28.05 - 3.06
	E	E	E	E	E
	T Kevadpüha	T	T	T 22.05 III kala 3. Kalanduse tööühm - sekkumisloogika ja meetmed	T
	K 2.05 II põllumajandus ja maaelu: 2. eesmärgid, moodsikud	K 9.05 I taim, loom, toit: 3. sekkumisloogika, meetmed	K	K 23.05 horisontaalsed teemad koos	K 30.05 II põllumajandus ja maaelu: 3. sekkumisloogika, meetmed
	N	N	N	N	N
R	R	R	R	R	
JUUNI	Nädal 23: 4.06 - 10.06	Nädal 24: 11.06 - 17.06	Nädal 25: 18.06 - 24.06	Nädal 26: 25.06 - 1.07	
	E	E	E	E	
	T	T 12.06. III kala: 4. kalanduse tööühm - horisontaalsed teemad	T	T	
	K	K	K	K	
	N	N	N	N	
R	R	R	R		

Päevakava

Indikatiivne aeg	Päevakord
9.30 – 10.00	Kogunemine ja tervituskohv
10.00 – 10.10	Sissejuhatus
10.10 – 10.20	PõKa visioon (ettekanne)
10.20 – 11.20	PõKa horisontaalne ekspordi peatükk (ettekanne ja arutelu)
11.20 – 11.30	Kohvipaus
11.30 – 11.45	Toidusektori ekspordi hetkeolukord (ettekanne)
11.45 – 13.15	Toidusektori SWOT (arutelu, grupitöö)
13.15 – 13.30	Kokkuvõte



MAAELUMINISTEERIUM

PõKa visioon

Visioon

- **Visioon** – soovitud tulevikupilt, mida tahetakse teatavaks ajaks saavutada. Visioon keskendub tulevikule, et võimaldada suuremal hulgal inimestel tegevuse lõppeesmärgist ühtemoodi aru saada. Visiooni olemasolu on eelduseks teadlikele juhtimisotsustele. Visioon võimaldab juhil või juhtidel ja teistel protsessis osalejatel teha valiku, kas mingi tegevus on sihipärane või mitte.
- Visioon peab olema ambitsioonikas, aga realistlik ja peegeldama strateegilisi kavatsusi.

- **Eesti maa** elab ja **toidab!**
- **Eesti toit** on **nõutud** ja **maal** on **hea elada!**
- **Nõutud toit** ja mõnus elukeskkond!
- **Maal on hea elada**, töötada ja puhata! Toidame väärtusliku ja puhta **toiduga** ennast ja jääb ka teistele!
- **Puhas ja kohalik toit**, elav ja tark, lihtne ja tasakaalukas **maaelu!**
- **Maaelu** ja biomajandus on uuenduslik, rikkalik, tulus ja kestlik!
- Väärtustele ja koostööle rajatud keskkond tagab kestliku **maaelu ja toidu!**
- Kestlik elukeskkond, nutikas, konkurentsivõimeline **maamajandus** ja õnnelik inimene selle keskel!
- **Toidu** tootmine **Eestis** on konkurentsivõimeline ja uuenduslik, baseerudes kohalikul kvaliteetsel toorainel ning kasutab looduskeskkonda parimal tasakaalustatud viisil! Mitmekesise (**maa**)**elu** tulemus on kestlikum loodus ja **puhtam Eesti toit** (kui täna)!
- Kõrget lisandväärtust loov ja eksportiv tarneahel tagab elamisväärse keskkonna **maal!**
- Aastaks 2030 on **Eesti maaelu** ühistegevusel põhinev ja teadusarenduse poolt toetatud, kõrget elukvaliteeti tagav elukeskkond! **Eesti maaelu** on avatud süsteem, kus on suurel ja väikesel tasakaalustatud areng!
- Aastaks 2030 on **Eestis** soodustav elu- ja majanduskeskkond, tark, tulus ja mitmekesine **maaelu** ning **maa** tuleb täita lastega ja **eestimaise toiduga!**

Meie võimalik visioon

Põllumajanduse- ja kalanduse arengukava 2030:

Eesti toit on hinnas/nõutud ja maal on hea elada.

Eesti toit on hinnas/nõutud ja maal on hea elada

Toit

- Kvaliteetne
- Kontrollitud päritoluga/usaldusväärne
- Ohutu
- Toidukultuur/traditsioonid
- Hinnatud nii Eestis kui eksporditurgudel
- Tööd väärtustava (piisavat sissetulekut tagava) hinnaga
- Keskkonnasäästlik
- Täisväärtuslik

Hea maaelu

- Haritud inimesed (haritud ja töötavad inimesed)
- Heal järjel ja teadmispõhine põllumajandus, kalandus ning muu maamajandus
- Hoitud kultuuripärand
- Hea keskkonnaseisund, hästi hoitud mullad ja puhas vesi, elurikkus
- Hea/jätkusuutlik elukeskkond ja vajalikud teenused
- Võrgustikud, sotsiaalne sidusus
- Heal järjel ja teadmispõhine põllumajandus, kalandus ning muu maamajandus
- Järjepidevus, juured
- Hästitasustatud töökohad

Eesti toit on hinnas/nõutud ja maal on hea elada: eksport

Näited:

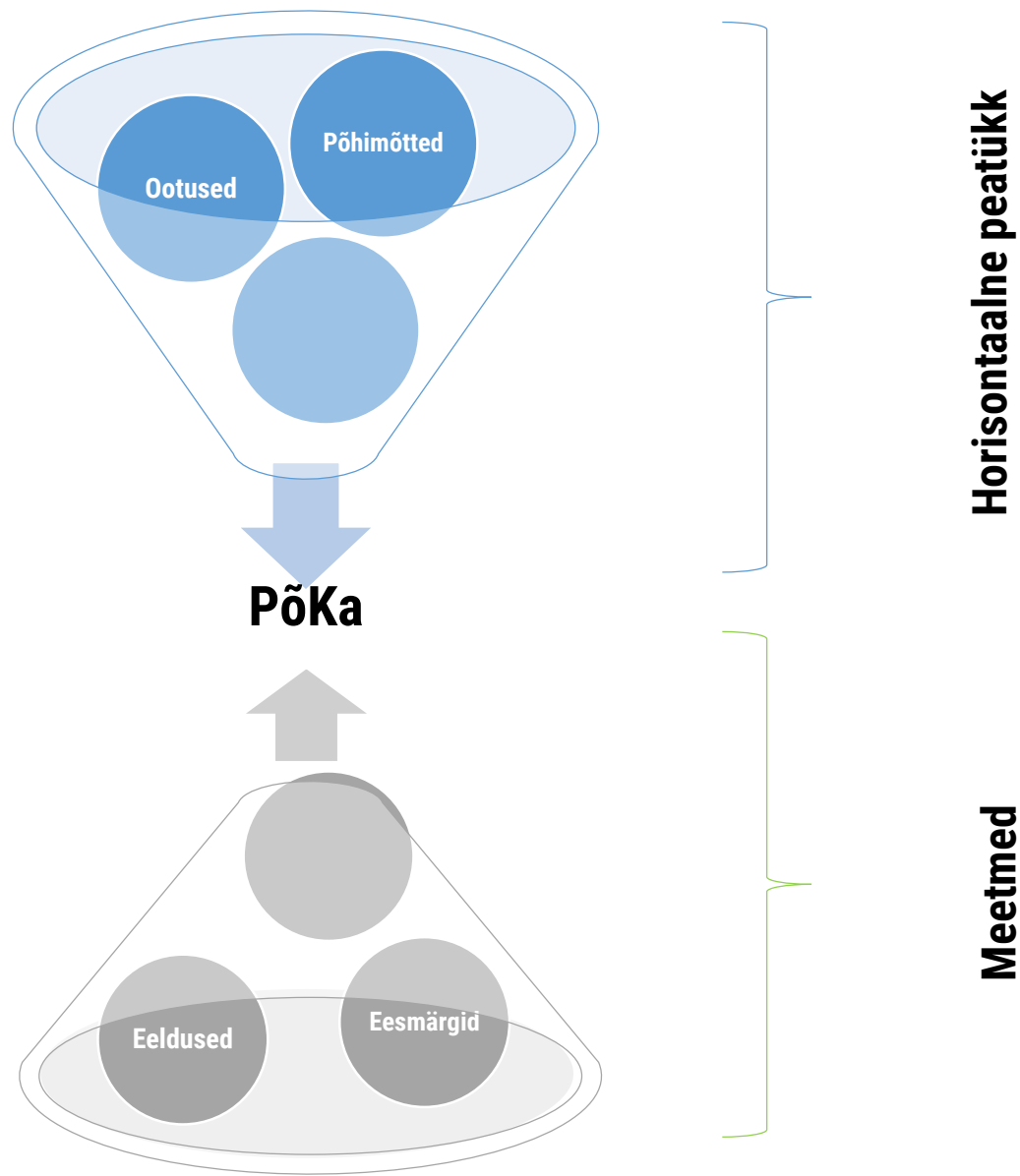
- Eesti saaduste tervikkuvand: meie tugevused
- Väärindamine või maht
- Rahvusvaheline koostöö ja poliitilised suhted
- Turgude avamine ja müügi promo
- Administratsioon – kontrollisüsteemide väljakutsed
- Infovajadus turgude kohta: standardid, hinnad
- Tarbijate ootused sihtturgudel
- Arendustöö
- Sektori organisatsioonid



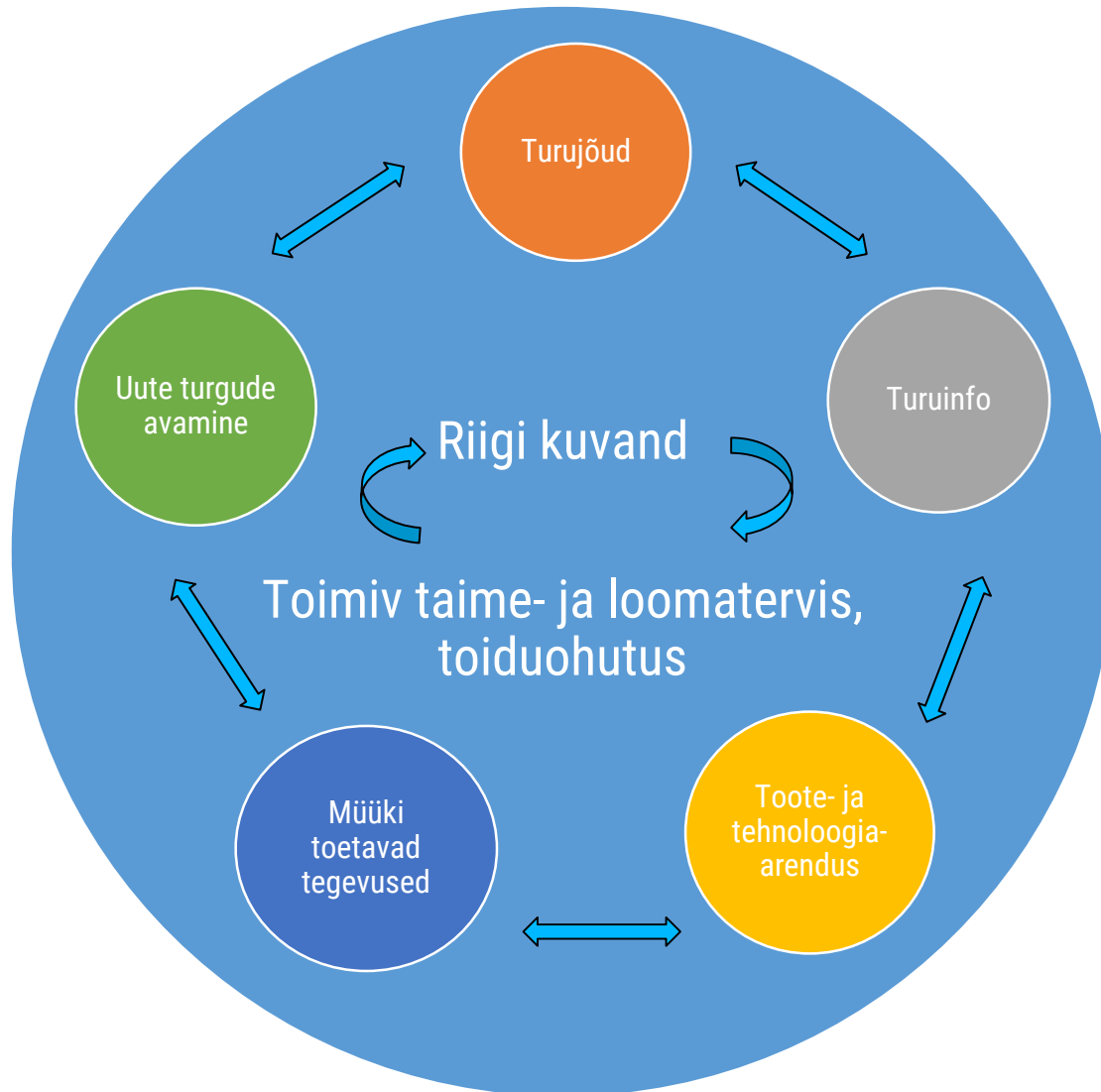
MAAELUMINISTEERIUM

PõKa horisontaalne ekspordi peatükk

Horisontaalsete teemade roll



Eksport horisontaalse teemana

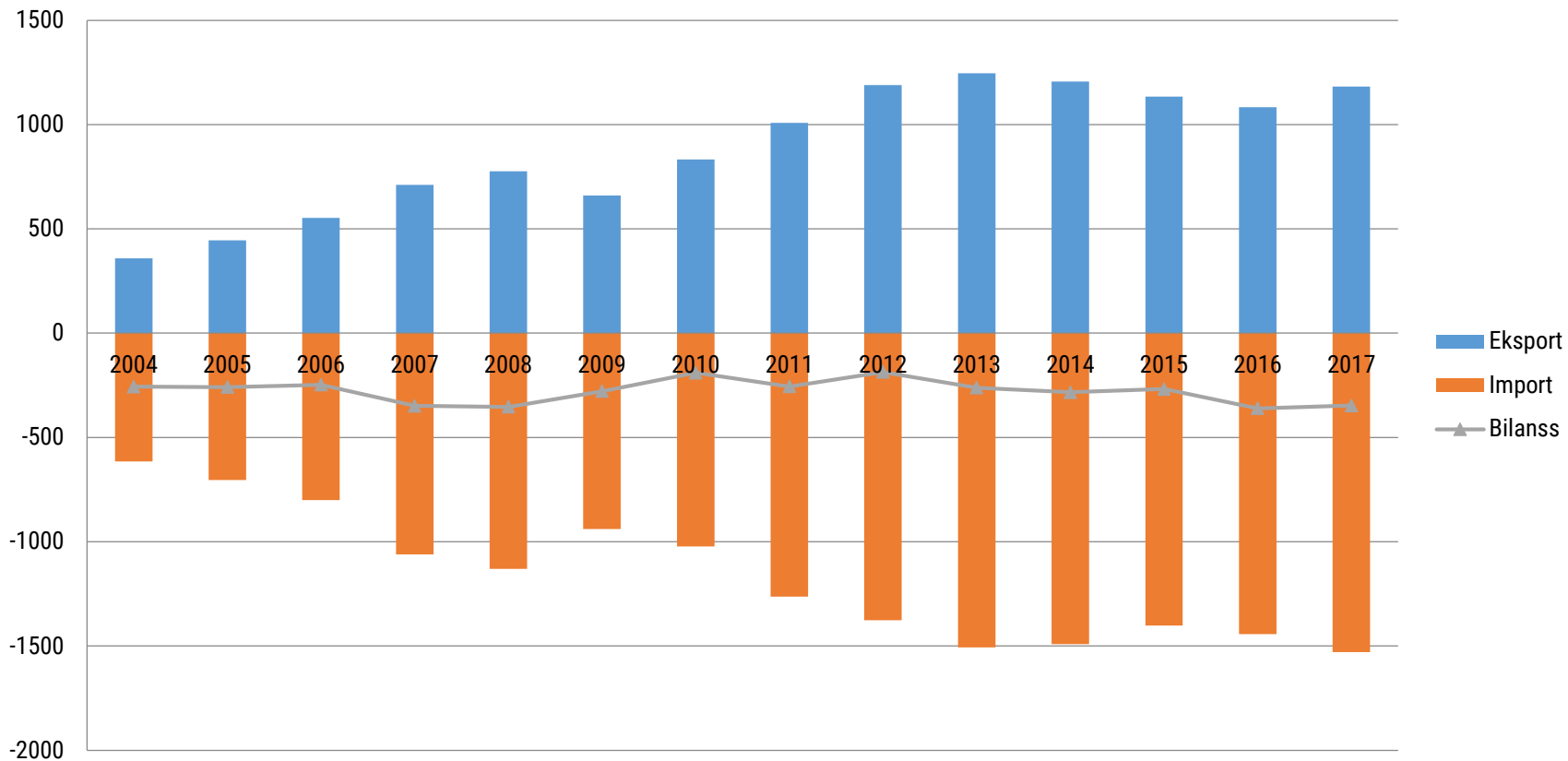




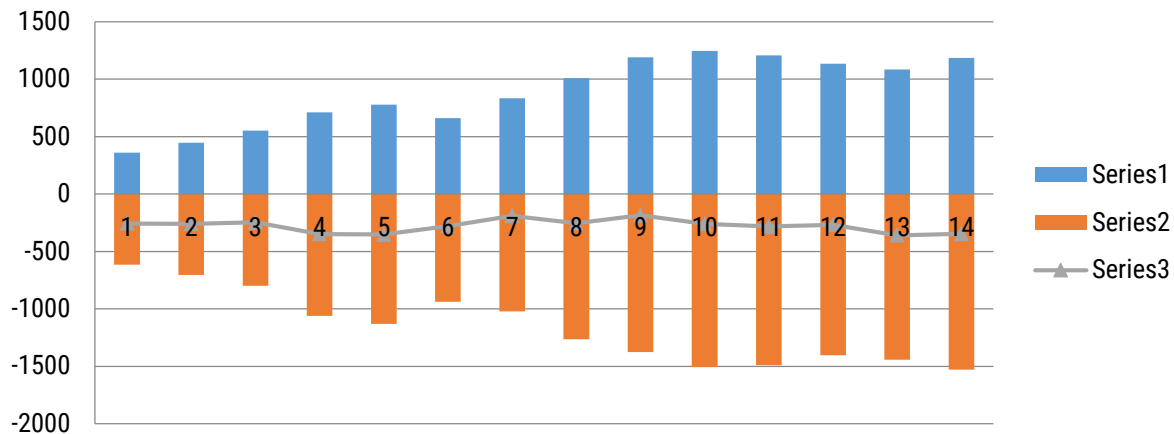
MAAELUMINISTEERIUM

Toidusektori ekspordi hetkeolukord

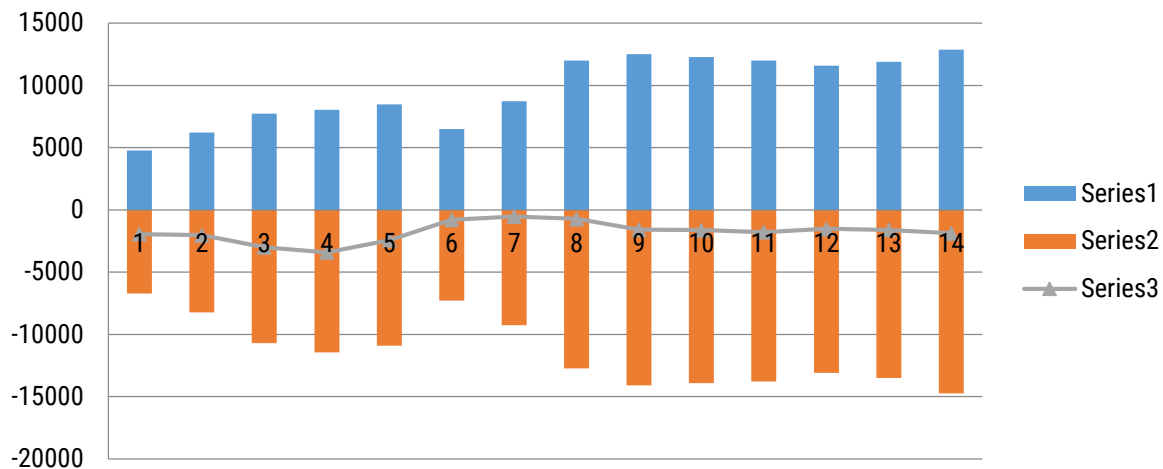
Põllumajandussaaduste ja toidukaupade väliskaubandus 2004-2017, mEUR



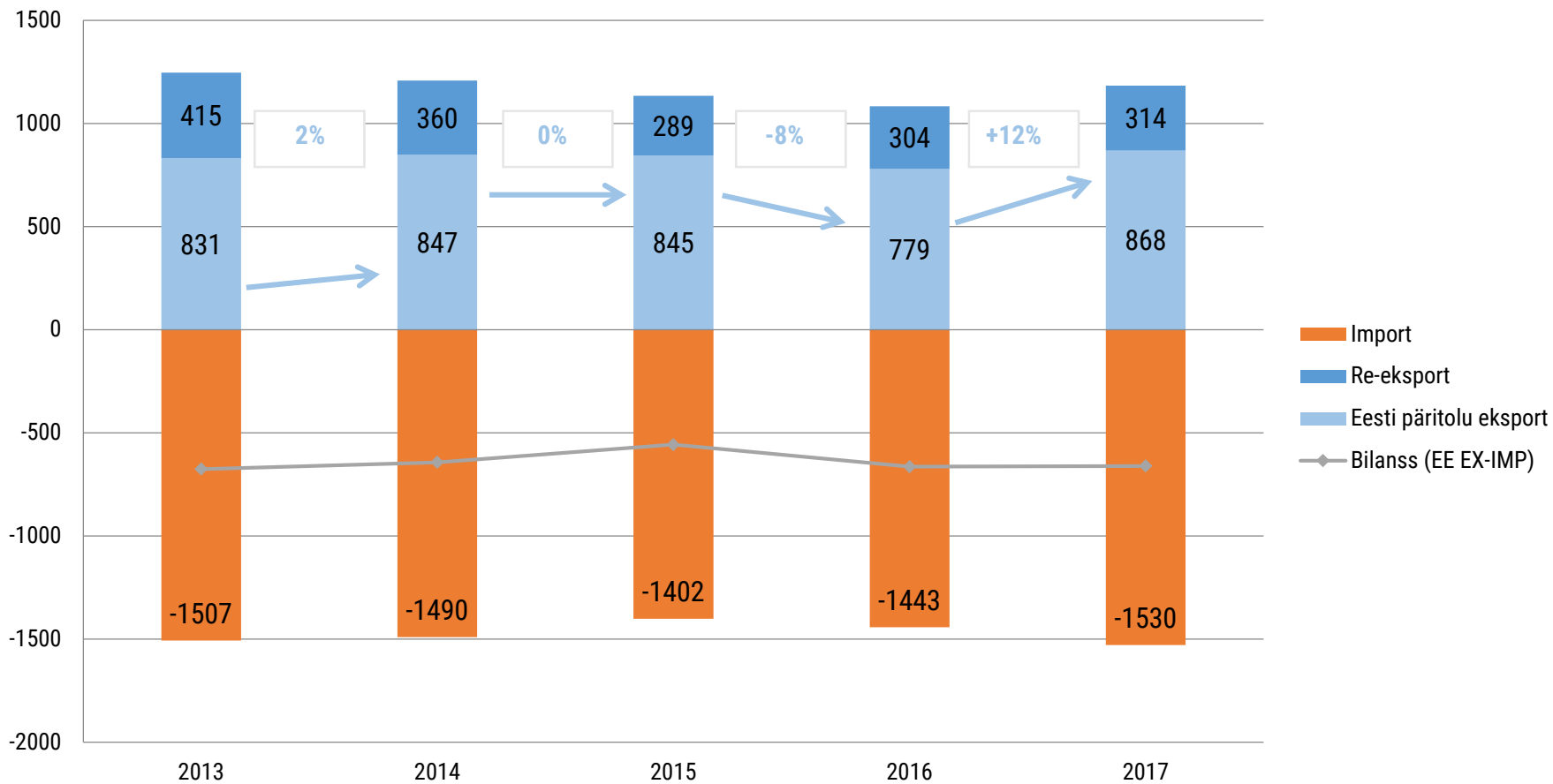
Põllumajandussaaduste ja toidukaupade väliskaubandus 2004-2017, mEUR



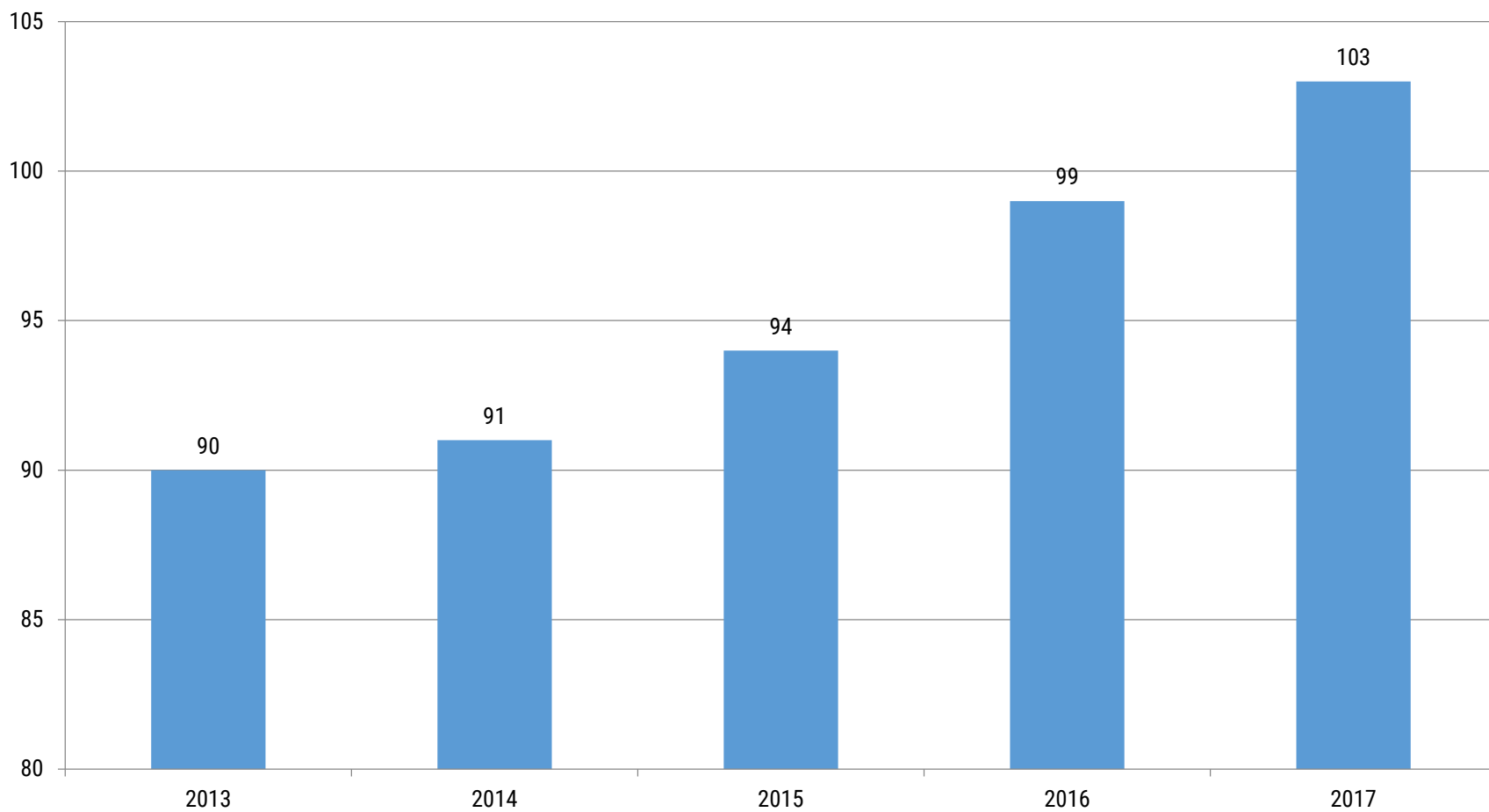
Eesti väliskaubandus 2004-2017, mEUR



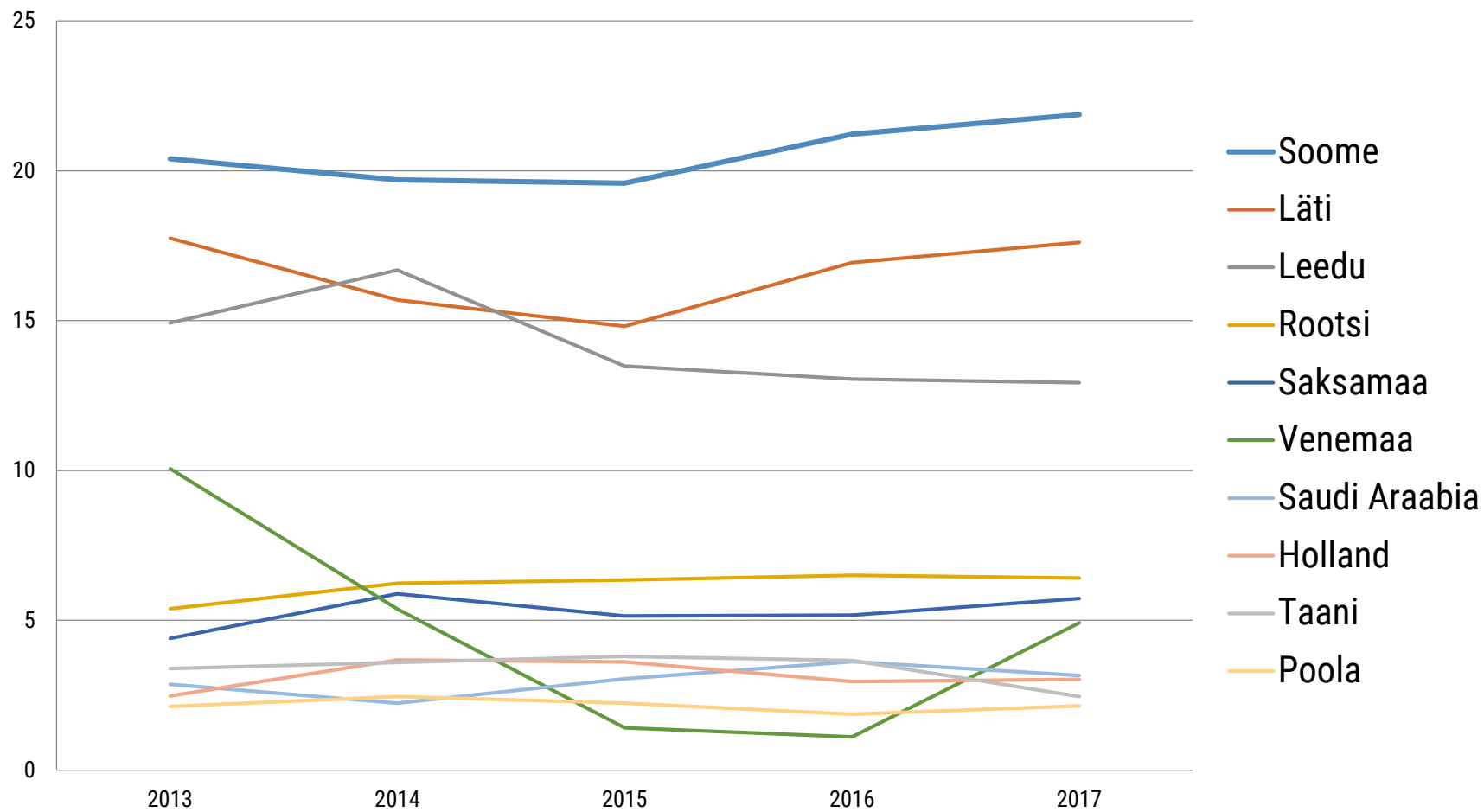
Põllumajandussaaduste ja toidukaupade väliskaubandus 2013-2017, mEUR



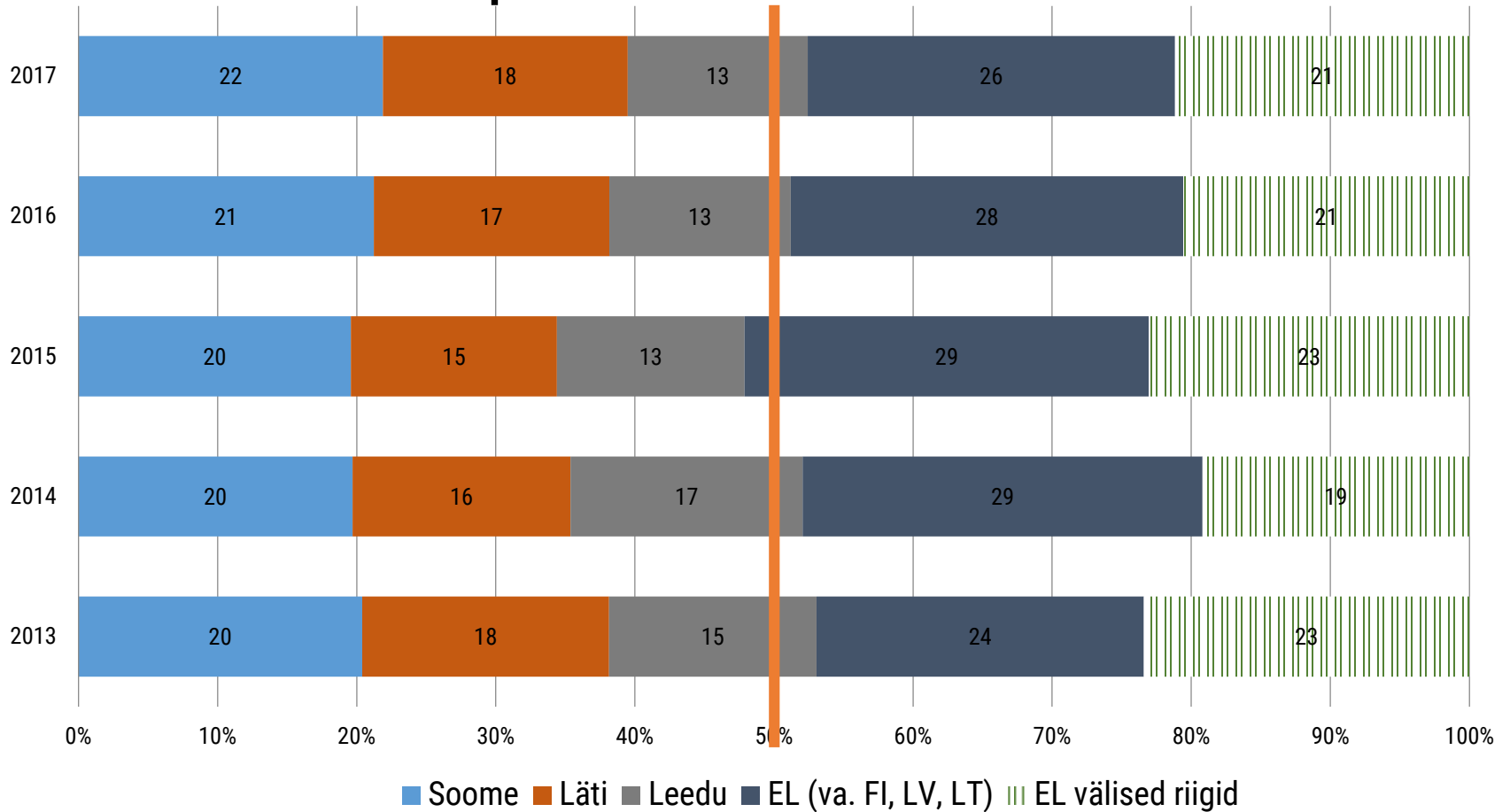
Ekspordi sihtriikide arv



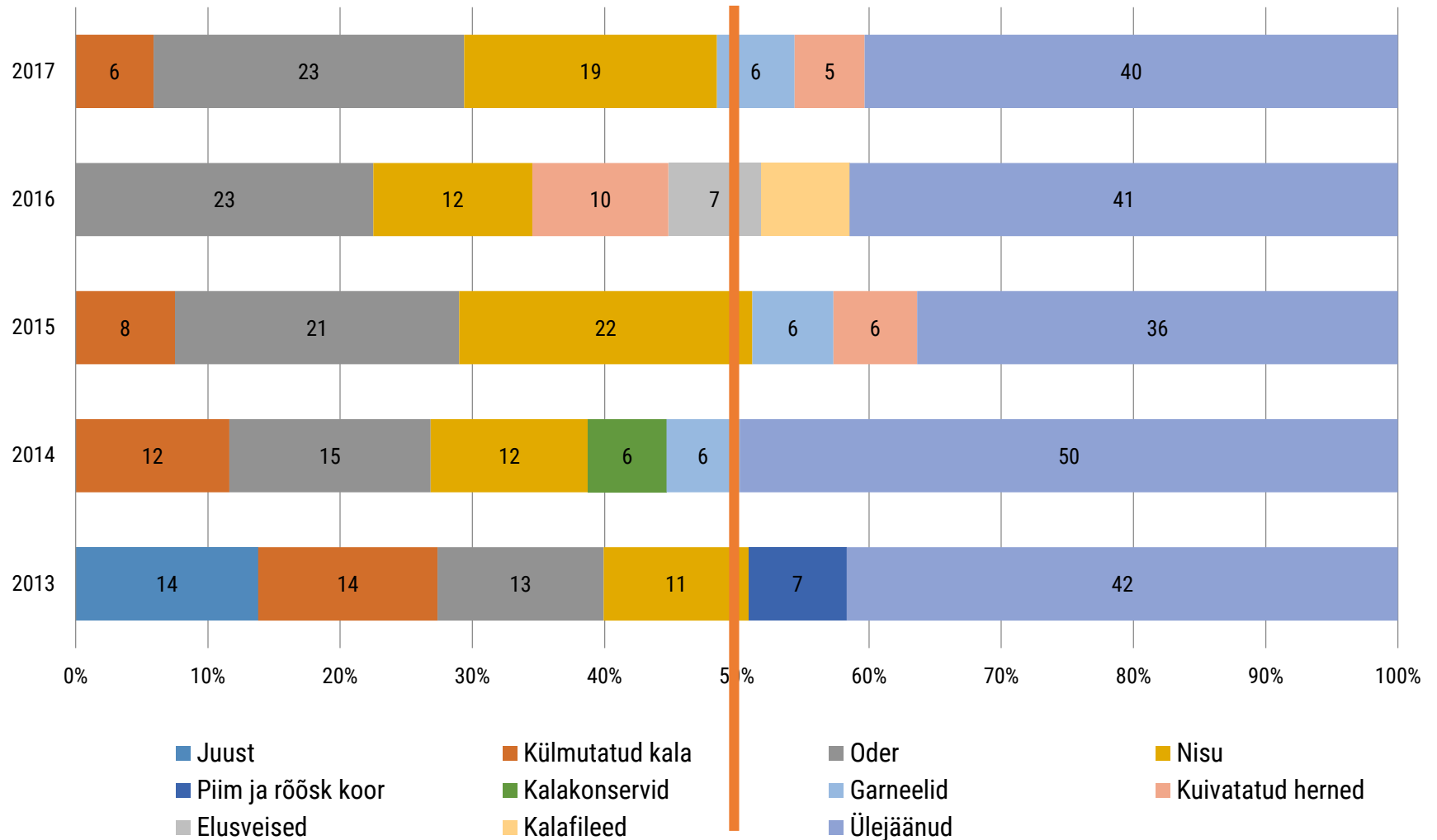
Peamiste sihtturgude osatähtsus ekspordis, %



Ekspordi struktuur sihtriikide lõikes

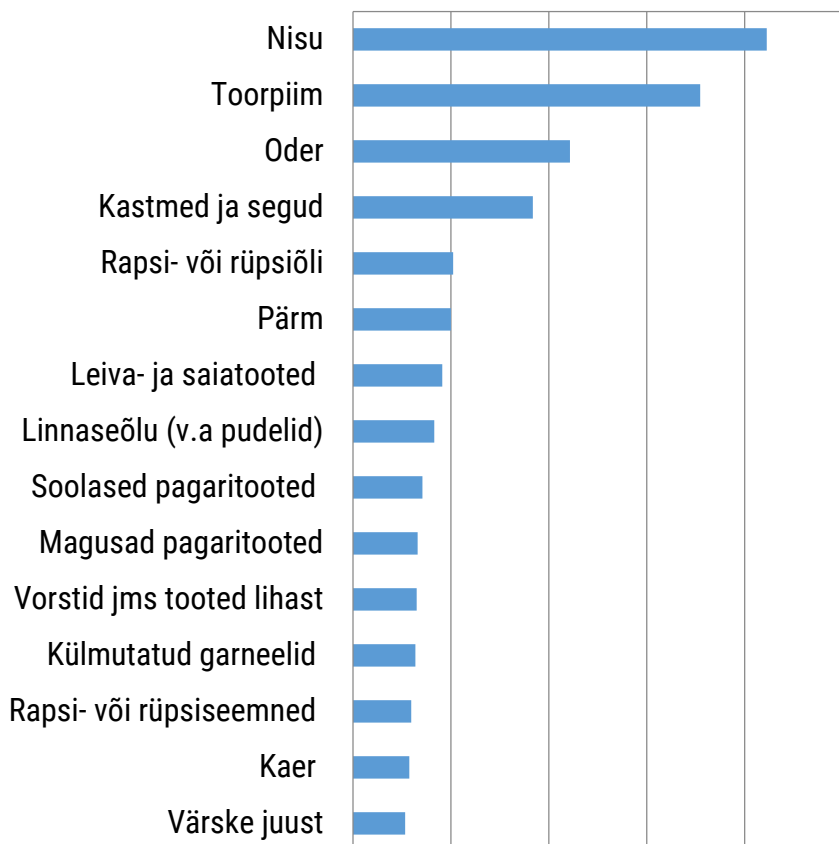


EL-välise ekspordi struktuur kaupade lõikes



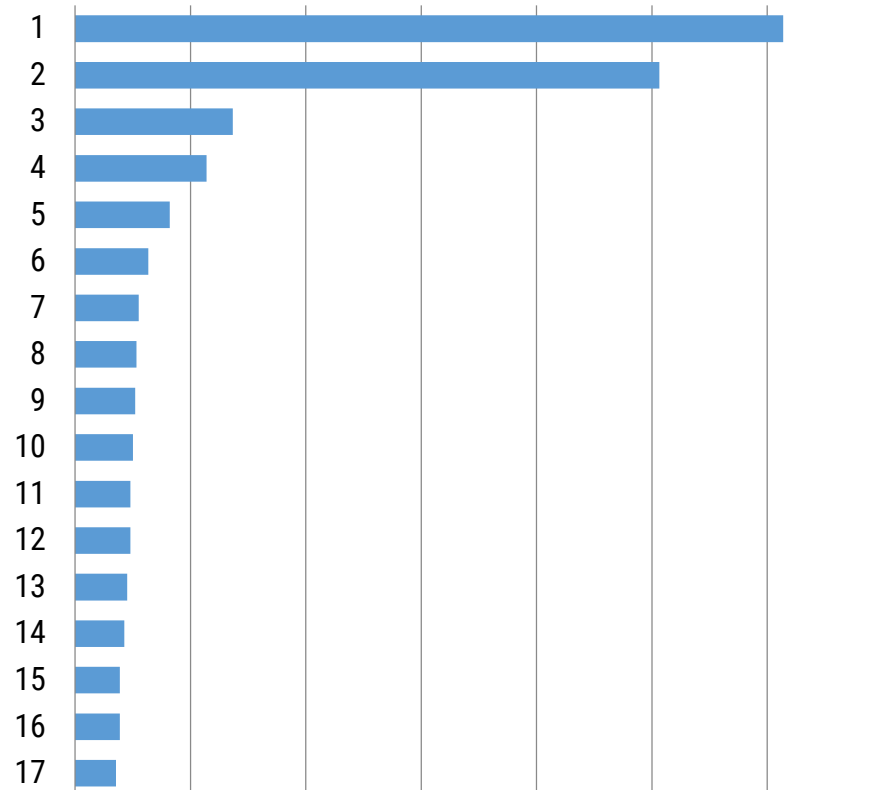
15 peamist eksportkaupa 2017, mEUR

0,0 20,0 40,0 60,0 80,0 100,0



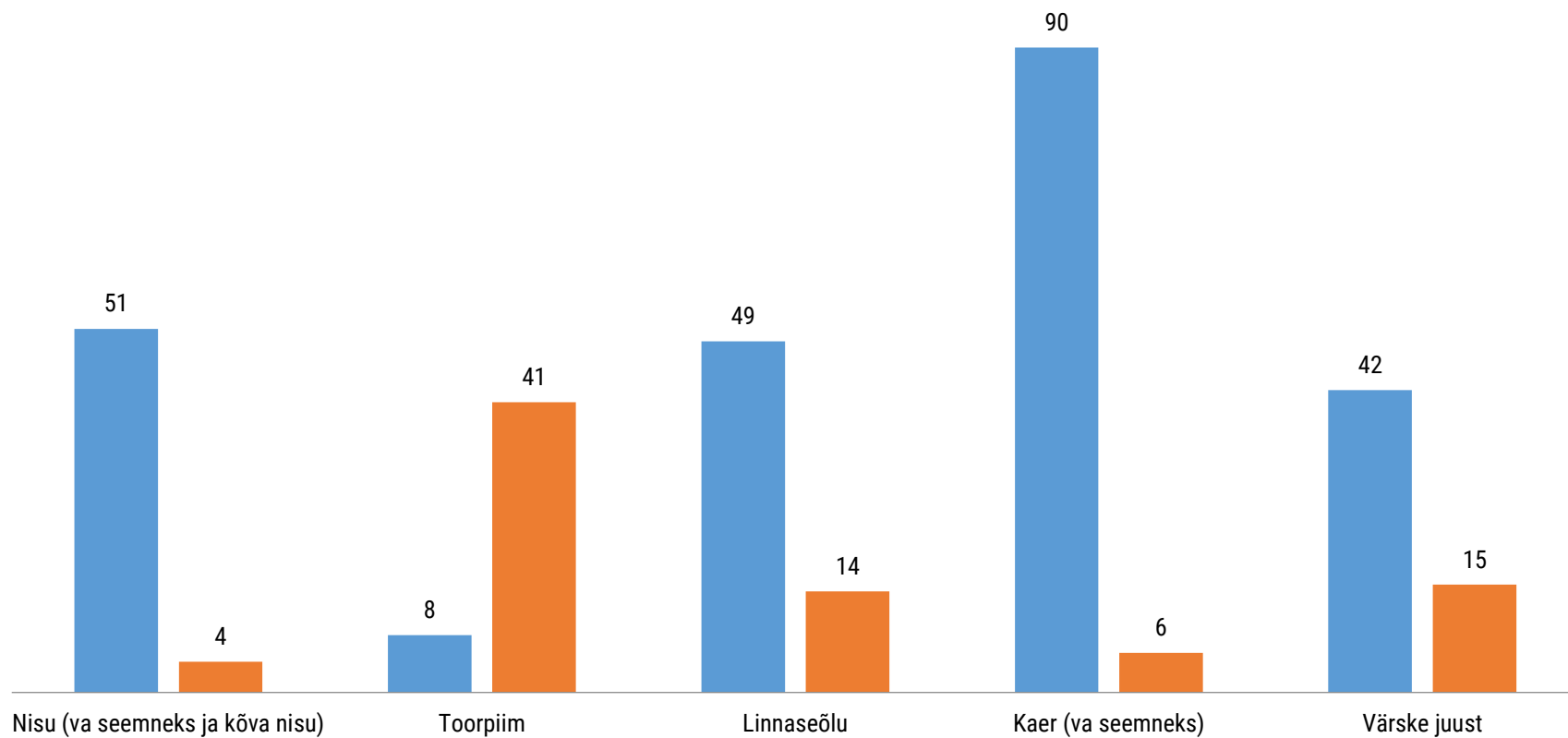
15 suurima kasvuga eksportkaupa 2017, mEUR

0,0 5,0 10,0 15,0 20,0 25,0 30,0 35,0

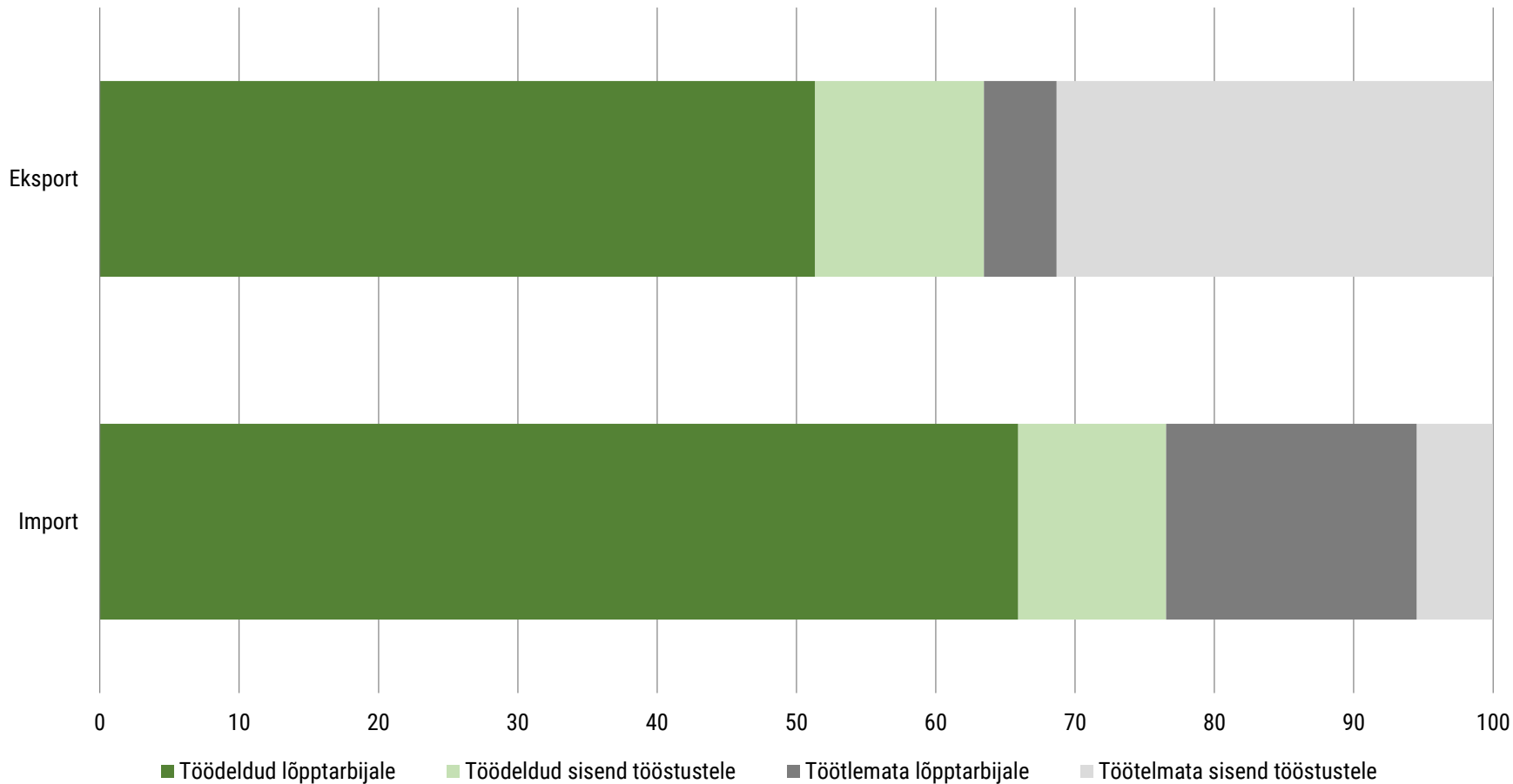


Ekspordi kasv 2017 - maht vs hind

■ % mahu muutus ■ % ühikuväärtuse muutus



Ekspordi ja impordi struktuur 2017

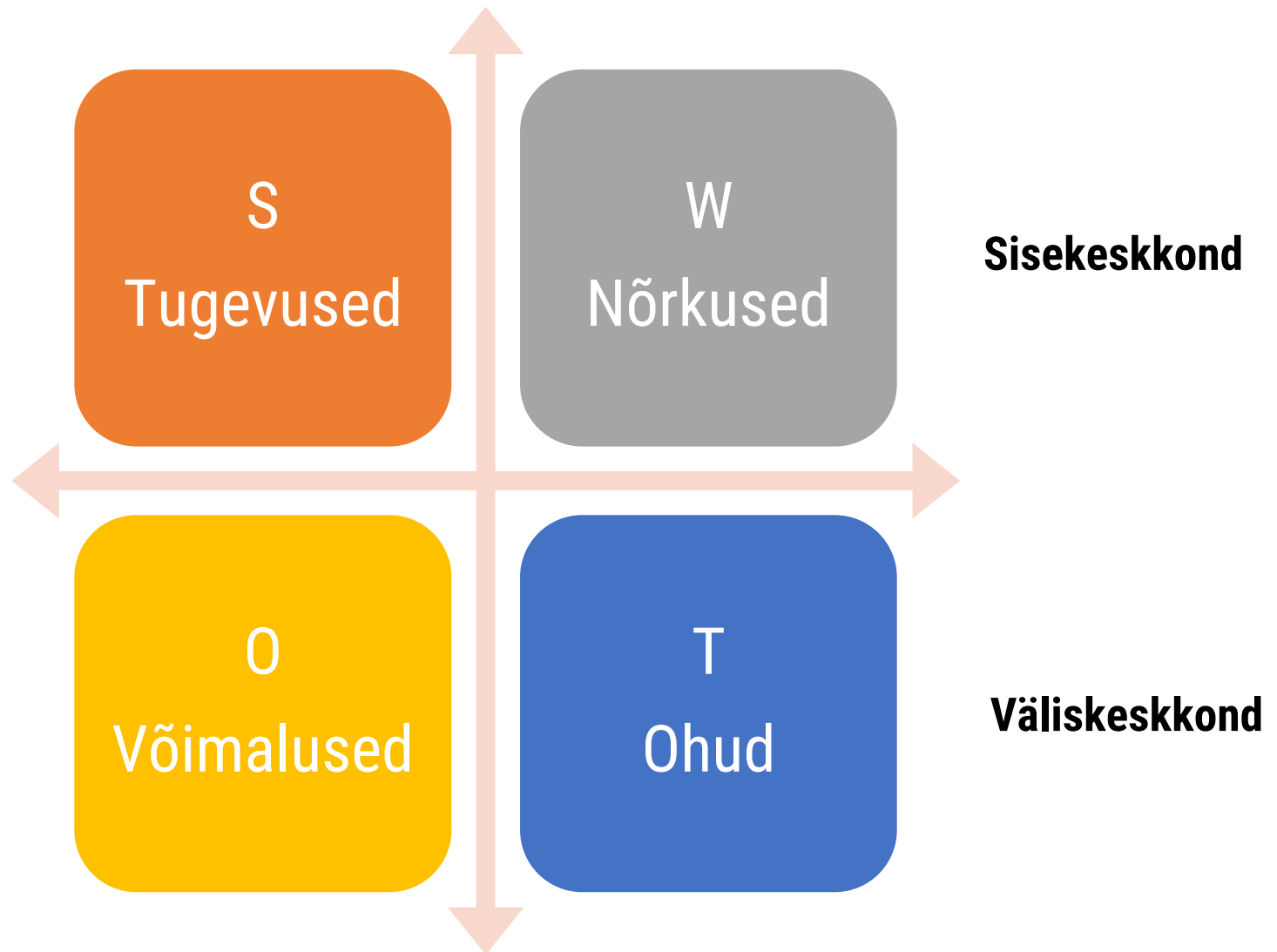




MAAELUMINISTEERIUM

SWOT-analüüs

SWOT põhimõtted



Lähteülesanne

Töö laudkondades

Laudkondade teemad

S – tugevused

W – nõrkused

O – võimalused

T – ohud

Maailmakohviku-meetod

Põhigrupp ideede korje ja grupeerimine, järgmised
laudkonnad ideede valideerimine

Hääletus

20 + 15 + 15 + 15

SWOT – 4 gruppi

VÕIMALUSED

Hele	Karilaid
Olev	Kalda
Ants-Hannes Viira	
Hardo	Vahemäe
Kalev	Karisalu
Veljo	Ipits
Mati	Sarevet
Toomas	Kevvai
Eveli	Naaris

TUGEVUSED

Hannes	Ulmas
Kerli	Ats
Eva	Maran
Maarja	Malm
Raul	Rosenberg
Valdur	Noormägi
Olavi	Petron
Kadi	Raudsepp

OHUD

Martti	Kalvik
Tiina	Saron
Airi	Vetemaa
Hanna	Kreen
Elar	Ollik
Mariann	Roos
Marina	Kaas
Marie	Allikmaa

NÕRKUSED

Regina	Pihlakas
Veiko	Pak
Merit	Mikk
Anu	Nemvalts
Tiina	Truuväart
Anne	Jürgenson
Marko	Gorban
Siim	Tiidemann
Sirli	Kalbus



MAAELUMINISTERIUM

AITÄH!